ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์การของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ

นางสาวสุธิดา โตพันธานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS INFLUENCING RETENTION OF NURSING EMPLOYEES, GOVERNMENT UNIVERSITY HOSPITALS

Miss Suthida Topanthanont

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491040

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์การของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ
โดย	นางสาวสุธิดา โตพันธานนท์
สาขาวิชา	การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤษดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอมอร จังศิริพรปกรณ์)

สุธิดา โตพันธานนท์ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์การของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ (FACTORS INFLUENCING RETENTION OF NURSING EMPLOYEES, GOVERNMENT UNIVERSITY HOSPITALS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. สุกัญญา ประจุศิลป, 148 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการคงอยู่ในองค์การของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์การของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลปฏิบัติการ มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี สังกัดโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 7 แห่ง จำนวน 356 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์การ ประกอบด้วย 4 ตอน คือ แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านองค์การ และระดับความมั่นใจต่อการคงอยู่ในองค์การ ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าเท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติถดถอยโลจิสติค

ผลการวิจัยพบว่า

1. การคงอยู่ในองค์การของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัยของรัฐมีอัตราสูงสุด คือ กลุ่มที่มีระดับความมั่นใจในการคงอยู่ในองค์การร้อยละ 42.98 รองลงมาคือกลุ่มที่มีระดับความมั่นใจในการคงอยู่ในองค์การอยู่ระดับเฉยๆ / ไม่แน่ใจร้อยละ 35.40 และกลุ่มที่ไม่มีความมั่นใจในการคงอยู่ในองค์การร้อยละ 21.63

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์การของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยด้านวัฒนธรรมและค่านิยมองค์การ มีขนาดอิทธิพลเป็น 1.22 เท่า (Odd ratio = 1.22)

สาขาวิชา....การบริหารการพยาบาล..... ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา.....2549.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4777853536 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : RETENTION/EMPLOYEE NURSES/GOVERNMENT UNIVERSITY HOSPITALS

SUTHIDA TOPANTHANONT: FACTORS INFLUENCING RETENTION OF NURSING EMPLOYEES, GOVERNMENT UNIVERSITY HOSPITALS.THESIS ADVISOR: ASST. PROF. SUKUNYA PRACHUSILPA, DNSc, 148 pp.

The purpose of this research were 1) to study the retention of nursing employees, government university hospitals and 2) to explore the factors that influence on the retention of nursing employees, government university hospitals. The sample consisted of 356 professional employees' nurses from 7 government university hospitals in Thailand, who had at least one year of experienced. They were selected by simple random sampling technique. Research instruments were personal factors, family factors, organizational factors, and confidential level to retention questionnaires, which were confirmed content validity by a panel of five experts. Cronbach's alpha coefficient was .96. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and logistic regression.

The research findings were as fellows:

1. The maximum rate of retention of nursing employees, government university hospital were the group of nursing employees which confidences to retention 42.98 percent , the group of nursing employees at the neutral level 35.39 percent, and the group of nursing employees which not confidences to retention 21.63 percent.
2. The factors that influence on the retention of nursing employees, government university hospitals was value and culture of organization at p-level < .05, which have influence rate = 1.22 (Odd ratio = 1.22).

Field of study..... Nursing Administration ....Student's signature.....Suthida Topanthanont.....

Academic year.....2006.....Advisor's signature.....Sukunya Prachusilpa.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความรัก ความห่วงใย เอาใจใส่อย่างดียิ่งเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤษดิ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอมอร จังศิริพรปกรณ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำแก่ผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณสภาการพยาบาลที่สนับสนุนทุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์นี้ ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กราบระลึกถึงพระคุณบิดา-มารดา ผู้ให้กำเนิด ให้สติปัญญา และสมาชิกทุกคนในครอบครัว รวมทั้งพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษา และทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ทุกท่านที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ

กิตติกรรมประกาศ..... ฉ

สารบัญ..... ช

สารบัญตาราง..... ฌ

สารบัญภาพ..... ฎ

บทที่

1 บทนำ..... 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 5

ขอบเขตของการวิจัย..... 11

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 12

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 14

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 15

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ..... 16

การคงอยู่ในองค์การ..... 23

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์การ..... 32

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 37

กรอบแนวคิดการวิจัย..... 41

3 วิธีการดำเนินการวิจัย..... 42

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 42

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 44

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย..... 46

การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 51

การวิเคราะห์ข้อมูล..... 52

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 55

5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 85

สรุปผลการวิจัย..... 86

อภิปรายผลการวิจัย..... 90

หน้า

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย..... 103
รายการอ้างอิง..... 104
ภาคผนวก.....
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 111
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ..... 113
ภาคผนวก ค ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย..... 116
ภาคผนวก ง หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์..... 118
ภาคผนวก จ ตัวอย่างเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (Information sheet)
และหนังสือแสดงเจตนาเข้าร่วมการวิจัย (Informed consent form)..... 126
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 130
ภาคผนวก ช สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 145
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 148

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย.....	43
2	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร สถานภาพการจ้างงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระดับเงินเดือน ค่าตอบแทนพิเศษอื่นๆ และภูมิลำเนา.....	56
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ของครอบครัว ระดับรายได้ของครอบครัว ภาระด้านการเงิน ภาระด้านการเลี้ยงดู จำนวนสมาชิกในครอบครัว เวลาที่ใช้ในการดูแลครอบครัว ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบในการให้เวลาในการดูแล จำนวนเงินที่ใช้ในการดูแลครอบครัว จำนวนสมาชิกที่ต้องรับผิดชอบด้านการเงิน และความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบด้านการเงิน.....	59
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ด้านระดับความมั่นใจต่อการคงอยู่ในองค์การ.....	64
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และค่านิยมองค์การ จำแนกตามรายข้อ.....	65
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านความต่อเนื่องในงานและความมั่นคง จำแนกตามรายข้อ.....	67
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านสวัสดิการ จำแนกตามรายข้อ.....	69
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านค่าตอบแทน จำแนกตามรายข้อ.....	71
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบและการมีอิสระในงาน จำแนกตามรายข้อ.....	73
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน จำแนกตามรายข้อ.....	75
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาจำแนกตามรายข้อ.....	76

ตาราง		หน้า
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์การจำแนกตามรายด้าน.....	77
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านองค์การ กลุ่มของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีระดับความมั่นใจในการคงอยู่ในองค์การ และกลุ่มที่มีระดับความมั่นใจในการไม่คงอยู่ในองค์การ ด้วยสถิติทดสอบค่าที (T -test).....	78
15	การทดสอบความเหมาะสมของโมเดล ของชุดตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านองค์การ ด้วย Hosmer and Lemeshow goodness of fit.....	80
16	ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการวิจัยการคงอยู่ในองค์การของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัยของรัฐโดยใช้โมเดลโลจิสติค.....	82
17	แสดง ชุดตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล ชุดตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว และชุดตัวแปรปัจจัยด้านองค์การ ที่เข้าสมการด้วยการวิเคราะห์สถิติถดถอยโลจิดติค (Logistic regression analysis) แบบเข้าพร้อมกัน (Enter Method).....	83

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	41